

mi je dosad bilo normalno da jedan stan ima dvije kuhinje.

Ako su tri, to znači da susjeda preživljava svoju obitelj u još manjem prostoru. Ne suosjećam, ali daleko sam od naslađivanja.

Već tri tjedna ne pratim vijesti, ali pratim američkog predsjednika jer me izmakne iz stvarnosti. Amerikanci su kum *stand-upa*. Lažem, pogledao sam tri posta na Twitteru koje je netko podijelio na Facebooku. Svaki pokušaj da gledam nešto konzistentno utopi se u umoru koji sam proizveo da pronađem to što me zanima.

Jutros je hitna pokupila ovog susjeda što je izvjesio barjak. Susjeda, koja je, naravno, tada izišla na balkon, komentirala je kako se i sam mogao odvesti i da ne moramo od svega raditi takav cirkus. Pripisat ćemo to nikotinskoj krizi, ne nedostatku domovinske voljnosti. Teorija da se ne podnose jer su prvi susjedi pada u vodu jer se između njih nalazi misteriozni stan s nepoznatim stanarima.

Zapravo, možda je to strah. Moguće da su generacija. Kada ti netko iz generacije najebe, moraš se usrati. Generacija je generacija.

Takoder, mislim da susjeda vara s pušenjem. Nema teorije da bi je itko natjerao da prestane u tim godinama. Prema tome, logično je jedino da ima balkon na drugoj strani zgrade pa je češće tamo jer sunce u ožujku nije zdravo. To se zna, to se ne mijenja.

Napredne smo mi životinje. Pomoću magičnih naprava otkrili smo nevidljivog protivnika i taktički se povukli u svoje omražene nastambe, tko ih ima. Da nismo toliko napredni, pripisali bismo ovo nekoj pojavi u mraku. Da nismo toliko napredni, možda ne bi ništa ni primijetili. Ali napredni smo. Povukli smo se prije nego što smo dobili razlog da optužujemo ikog za kolosalne štete. Optuživanja će biti, ali optužene neće nitko uistinu kriviti. To će biti procedura ustaljenog pranja ruku. Tu krivnju već smo odavno potrošili i jednako podijelili pripremama za ovo sranje. Gledanjem filmova katastrofe, istekom majanskih kalendara i fotografiranjem otopljenog Grenlanda nekako smo počeli najavljivati ovu epizodu, bez previše brige, dok smo se istovremeno izjedali napretkom. I sada kada je došla ta

epizoda, učitavamo u nju mnogo više nego što zaslužuje. Toliko smo valjda napredni da nam je ovoga puta protivnik samo vlastito strpljenje.

Zavidim teoretičarima zavjera na koncentraciji. Oni tako lijepo kanaliziraju bijes i ispunjavaju mrak bez potrage za nadnaravnim. Volio bih imati televizijski kanal samo s njihovim emisijama. Osjećao bih se previše angažirano da ih moram guglati. Iako to ne bi znao nitko osim mene i gugla.

Pogled s mog prozora gleda na susjednu zgradu iz nezgodnog kuta tako da zapravo vidim ljude samo kada ulaze i izlaze iz zgrade. Nezahvalan pogled za špijuna. Mislim da su četiri stana po katu. U naletima nestrpljenja strukturiram besmisao.

Ivana Sajko

U SOBI NEŠTO ŠIROJ OD KOŽE

U sobi nešto široj od kože,
do koje u pravilnim razmacima od deset minuta
dopire kočenje U-Bahnova broj jedan i tri,
na raskršću Skalitzer i Oranienstraße,
Europa gleda seriju i razmišlja o smrti,
večeras je legla rano,
nije pravo ni ustala,
provela je dan u spavaćici,
na leđima na trbuhu na boku,
grickala je napolitanke i razmazivala maslac po
žemljicama,
ipak je prvi maj,
danas se ne radi,
gledat će serije pa jesti,
javiti se djeci pa jesti,
nazvati prijateljicu pa jesti:
NEKI TAKO VEĆ TJEDNIMA,
mislila je sa zavišću,
drobe mrvice po krevetu,
priključeni na Facebook, Instagram i Netflix,
NEKIMA JE SVAKI DAN PRAZNIK RADA,
a ona ima tek ovaj,
ovih 24 neradnih sati usred vječnosti diskonta u Kreuz-
bergu,
gdje sjedi na kasi, kuca i skenira barkodove, kuca
i skenira,
skrivena iza pleksiglasa i maske s dezenom medvjedića,
i ona je medvjedić u bespuću tog svemira,
običan radnik u diskontu,
gewöhnlicher Mensch, rekli bi,

gewöhnlicher Mensch u tijelu velike žene,
i zato će se sada najesti za čitav mjesec,
opet će pojesti ručak, pa nakon pauze pripremiti užinu,
ha!

Tako je i bilo.

Na zadnjem zalogaju ručka prošao je U-Bahn broj jedan,
a uskoro je zaškripila i trojka,
prošlo je deset minuta,
vrijeme za užinu,
onda je nazvala djecu, nisu se javila,
pokušala je opet, nisu se javila,
mladi su uvijek isti, govorila je Europa na glas,
za ništa ne mare, ništa im se ne da,
čak ni javiti se na telefon,
nije računala da je itko sluša
ili da bi itko mogao ponoviti njezine riječi,
njena sudbina *gewöhnlicher Mensch* u vječnosti
diskonta
odavno ju je naučila da riječi malog čovjeka nisu bitne,
ne mogu ni utješiti ni ugroziti ni spasiti svijet,
zato je i smjela pričati pizdarije.

Ovako:

Kako si?, Kako si ti?, Nisam dobro, A tko je?!,
to je bila prijateljica, od prve je dignula slušalicu,
upravo je gledala vijesti pa je htjela razgovarati o zavjeri,
jer radilo se o zavjeri,

htjela je znati hoće li moći na godišnji u Hrvatsku,
no vijesti nisu ni spomenule njihov godišnji,
trebale su javiti hoće li *gewöhnlicher Mensch*
krenuti s luftmadracima na Krk ili na sladoled u Split,
pratila je sve do vremenske prognoze,
ali niti riječ,
zavjera,
očigledno,
Europa se u svemu slagala,
pričale su i o kineskom restoranu u susjedstvu koji već
peti tjedan ne radi,
neće taj više ni otvoriti, propali su i pravo im budi,
doch!,
slagale su se kako su za sve krivi Kinezi,
više nikad neće kupiti ništa kosooko, pa makar hodale
gole,
go-le,
zaklele su se, telefonski,
to je bilo jako smiješno i Europa se hihotala u mobitel:
što bi rekao šef da dodem na posao samo u gaćama?,
možda i bez gaća?,
samo s medekima preko nosa!?,
no prijateljici nije bilo do dezancije,
što čeka vlada? što ta vlada čeka!?,
niz Skalitzerstraße spustio se slijedeći U-Bahn,
obje su zašutjele dok nije prošla škripa,
Europi se učinilo da ta šutnja ima težinu:
možda živimo u povijesnom trenutku?
možda je vrijeme da mali ljudi preuzmu sudbinu u vlastite
ruke?,
ni sama nije znala odakle joj te riječi,
no prijateljica ih je samo otpuhнула:
sve je jasno kao dan,
znamo tko su dobri, a tko loši,
tko jede gulaš, a tko odreske od zmija, štakora, pasa i
mačaka,
onih slatkih, umiljatih,
Europa je zamijaukala,
uvijek je kupovala od Kineza, a oni sad ovako...,
onda je morala prekinula razgovor,

ispraznio joj se mobitel, a i trebalo je istresti mrvice s
pokrivača.
Nagla tišina.

Čudno neko vrijeme, šaptala je za sebe,
tko bi rekao da su iza svega šišmiši i Kinezi,
njihovi mali ljudi protiv naših malih ljudi,
što nije dobro, nikako nije dobro,
NJIH IMA VIŠE,
Scheiße, rekla je na glas,
Scheiße radi lošeg omjera,
Scheiße radi potrošene baterije na mobitelu,
Scheiße jer još uvijek nije čula djecu, baš danas,
za praznik,
Scheiße jer će tom starom mobitelu trebati barem
petnaest minuta.

Petnaest minuta off-line.

U sobi nešto široj od kože,
u kojoj se na kvaki prozora suši maska s dezenom
medvjedića,
Europa je sjedila na rubu kreveta s daljinskim
upravljačem u ruci,
osjećala je neki nemir, ni televizor nije pomagao,
osjećala se užasno sama, užasno *einsam*,
einsam za popizdit,
s tim svojim nebitnim mislima o psima i mačkama
pirjanim sa češnjakom,
s tim svojim nebitnim brigama da ovog ljeta neće na
more u Hrvatsku,
uzela je napolitanku i tužno je poejala,
svejedno je,
sada se može mirne duše debljati,
njen veliki bijeli torzo neće vidjeti sunca ove godine,
verdammter Chinese!,
srušila se na krevet i pritisnula daljinski na grudi,
neki ovako svaki dan, sjetila se opet,
nekima je svaki dan praznik,
leže u krevetu na leđima na trbuhu na boku,

grickaju, mrve i prazne mobitele,
a kad ih primi anksioznost nazovu prijateljicu,
EH, KAD BI MENI BILA TUĐA NESREĆA, rekla je na glas,
ne računajući da su to već velike riječi,
kad bi meni svaki dan bio neradni, slagala je tjedni meni
u glavi:
u ponedjeljak bih umijesila kruh,
u utorak pizzu,
u srijedu bih radila štrudlu od jabuka,
u četvrtak bih skuhala maneštru za iduća dva dana,
u subotu bih pekla palačinke,
a u nedjelju...
u nedjelju bih se lijepo obukla,
stavila masku s medvjedićima i stala u red za sladoled,
uzela bih jagodu i čokoladu, sjela na klupu u parku,
pa bih promatrala prolaznike kako bježe jedni od drugih
kao zečevi.

Sad zbilja mora istresti te mrvice s pokrivača.

Otvorila je prozor i ugledala sasvim drugačiju scenu,
dolje na raskršću Skalitzer i Oranienstraße bila je
nevjerojatna gužva,
aktivisti iz organizacije revolucionarnog praznika rada
pozvali su na tradicionalno okupljanje unatoč mjerama
koje su zabranjivale više od dvadeset ljudi,
dvadeset!,
njih je bilo barem dvije tisuće,
dvije tisuće jebivjetrova koji ne poštuju propise!,
grmjeli su mediji,
dvije tisuće jebivjetrova kojima ništa ne možemo!,
ogradila se policija,
bilo bi protuustavno kazniti mlade koji ne drže razmak,
bilo bi protuustavno lupati mlade koji naprosto šeću
ulicom,
bilo bi protuustavno hapsiti mlade koji ne spominju ni
Hitlera ni Židove,
pa čemu onda služi Ustav?!,
završitala je Europa s prozora,
ove godine zbilja, ništa od Hrvatske.

Halt die Klappe!

Začepi, vikali su mladi Europi,
palili su petarde i nosili velike transparente,
uns fehlt nich Zeit, Geld, Macht, pisalo je na jednom,
was fehlt ist Solidarität,
nedostaje nam solidarnosti,
sricala je Europa transparent i pljunula kroz prozor,
evo vam!
svi ste vi dio iste zavjere!,
ona vodi od wuhanskih šišmiša preko mladih aktivista
do maloga čovjeka,
sa svog prozora na trećem katu Europa je jasno vidjela
širu sliku situacije,
jer sutra će ti isti jebivjetrovi kihati i kašljati na njezinoj
kasi,
onda će i prekosutra kihati i kašljati na njezinoj kasi,
prekoprekosutra ih više neće biti dvije, nego četiri tisuće,
a dan nakon toga zauzet će joj krevet na intenzivnoj,
protiv takva plana ne pomaže ni maska s medvjedićima
koju je jeftino kupila kod Kineza,
Scheiße, kako da se tog nije ranije sjetila!,
zaista,
sve je povezano.

Wir kämpfen für dich!

Zbor mladih obratio se Europi na prozoru:
klasna borba nikad ne prestaje,
jer dok su neki u karanteni po malim stanovima bez
balkona,
drugi se sunčaju kraj privatnih bazena i kose travu
u vrtovima,
mi se borimo za tebe,
mi se borimo za tvoje ustavom propisane slobode,
mi se borimo za tvoja demokratska prava,
mi se borimo za tvoje radničke privilegije,
mi se borimo za tvoj mjesečni dohodak,
mi se borimo da svaki dan možeš na posao,
glasovi mladih izgubili su se u poklicima i odobravanju,

a Europa je podigla ruke u zrak,
raširila ih na razmak od jednog i pol metra,
pa vrisnula:
Abstand halten!,
meni vaša borba ne treba,
ne trebaju mi te slobode ni ta prava ni te privilegije,
jer uopće ne želim ići na posao, ne želim ići nigdje,
osim do Malinske na Krku!,
a ako ne mogu do Malinske, nastavila je Europa, ne
želim ni do diskonta,
hoću ostati u krevetu, grickati i drobiti, kao i svi ostali,
hoću svoju usamljenost, svoj nemir i svoju tišinu
u petnaest minuta off-line,
hoću biti kao vi, s druge strane pleksiglasa,
OVO MORA BITI POVIJESNI TRENUTAK
KAD MALI ČOVJEK PREUZIMA SUDBINU U VLASTITE
RUKU,
na "povijesni trenutak" se radi većeg efekta udarila
šakom u prsa,
na "mali čovjek" je na žalost izgubila dah,
nakon "vlastitih ruku" više nije mogla suzdržati kašalj,
zatvorila je prozor i oteturala do kreveta,
nije valjda?

Ona kineska maska bila je pokvarena.

U sobi nešto široj od kože,
do koje u pravilnim razmacima od deset minuta
dopire kočenje U-Bahnova broj jedan i tri,
na raskršću Skalitzer i Oranienstraße,
Europa gleda seriju i razmišlja o smrti,
svaki puta kad udahne, udahne sve pliće,
začuje neugodnu škripu i zapeče je u prsima,
u ruci drži mobitel,
zvala je redom sve dežurne telefone,
zvala je hitnu pomoć,
zvala je prijateljicu,
zvala je djecu,
nisu joj se javili,
sada mora zadržati prisebnost,

razmišljati o lijepim stvarima,
o moru, o kremi za sunčanje, o hladnim lubenicama,
napokon stižu poruke,
prvi bip, drugi bip, treći bip,
djeca šalju video klipove,
na jednom masa demonstranata kreće niz Oranien-
straße,
na drugoj pretrčavaju raskršće prema Gôrlitzer parku,
na trećem jedna bijela žena kašlje na otvorenom
prozoru,
mama, jesi li dobro?,
piše u poruci.

(Berlin, 8. 5. 2020.)

Luka Vlašić

MONOLOG O KORONI DAKLE

Ajde onda za početak da kažem
Kad smo već kod bolesti
Da na cijelu ovu situaciju gledam sa sepsom

Sljedeća dva stiha su ključna

Kažu jedva čekaju da im se vrate njihovi životi
U normalu

Ne znam kakva je to normala bila
Da je toliko želite nazad
Meni to ništa nije bilo normalno

Jedva čekam da sve bude kao prije
Znači opet isto
Da
Šta da
Pa kao prije
Misliš ono kad moraš ovo moraš ono
Pa da kao prije

Evo vidiš meni je recimo draže ovako
Bar imam opravdanje za nerad i ostajanje doma
A da me pritom nitko ne pila
I da ne osjećam krivnju
Oni misle da ja slušam sustav
A meni je samo dobro jer ne moram ništa

Kako volim ne morati
Zar nije to sloboda o kojoj svi tako maštamo

Ne smeta mi čak ni to što ne rade frizeri

Jer ni jedan od njih ionako ne sluša šta mu kažeš
Uostalom iako nisam talent za friziranje
Mogu se ošišat i sam
Dode mi na isto
Jer stvar je u tome iz koje frizure na to gledaš

Osjećam se bolje nego ikad
Što znači da je prije bilo gore
I da me najgore tek čeka
Jer će ovaj virus prohujati
Kao vjhor nad barikadama

Sljedeća dva stiha su ključna

Kad se sve ovo završi
Više ništa neće biti kao prije

Šta neće biti kao prije
Pa ništa
Ne razumijem
Kako ne razumiješ pa ništa neće biti kao prije
Zar nisi rekao da jedva čekaš da se sve vrati u normalu
Da ali ništa neće biti kao prije
Pa ajde hvala bogu onda
Bar neka promjena
Kad je već nismo mogli postići tim normalnim putem

Strah me korone
A kad završi taj strah
Morat ću se vratiti tom svom normalnom životu
A toga me još više strah
U svakom slučaju strah me